

Barne- og familiedepartementet  
postmottak@bfd.dep.no

Vår dato: 25.08.2022  
Deres dato: 29.03.2022

## NHO Reiselivs hørings svar til Reisegarantiutvalgets rapport

NHO Reiseliv takker for muligheten til å kommentere Reisegarantiutvalgets rapport og for at vi fikk utsatt svarfrist. Vi er den største arbeidsgiver- og næringsorganisasjonen for reiselivet i Norge med over 3 700 medlemsbedrifter. Vi er tilknyttet Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) som er den største interesseorganisasjonen i Norge, og vi arbeider for å sikre våre medlemmer arbeidsvilkår og utviklingsmuligheter som styrker reiselivsnæringen, slik at man legger best mulig til rette for økt lønnsomhet og sunn vekst for våre medlemmer.

### Våre hovedmomenter til utvalgets rapport er:

- Det bør i større grad skilles mellom eksport-reiselivet (som henter turister til Norge) og import-reiselivet, både hva gjelder krav til garanti og til representasjon i Reisegarantifondets styre.
- Det er gode grunner til å gjennomgå både lovverk og administreringen av ordningen i tillegg til finansieringsmodellen.
- Modellen utvalget trekker frem som best vil bedre reisegarantiordningen på sikt, men vil midlertidig fordyre ordningen for reiselivsbedriftene frem til fondet er bygget opp.

### Pakkereiser i Norge

Eksemplene som utvalget trekker frem i sin rapport, er i stor grad hentet fra det vi tradisjonelt ser på som pakkereiser – flytur og hotellopphold i utlandet, men pakkereiseloven gjelder alle som selger to reisetjenester til samme reise. En såkalt sammensatt reise trenger altså ikke å inneholde transport og transport trenger ikke være en reise fra a-b eller hjemreise. Ofte vil det dreie seg om en rundreise i Norge til og fra overnattingsstedet. NHO Reiseliv vil stille spørsmål om risikoen for forbrukeren fortsatt er så stor som ved mer tradisjonelle pakkereiser med overnatting og transport tur/retur destinasjon og hjemsted i samme kjøp.

NHO Reiseliv mener reglene i større grad bør tilpasses virkeligheten til bedriftene som selger pakkereiser som foretas i Norge. Eksportbiten av reiselivet bør også i større grad gjenspeiles både i styre av Reisegarantifondet (RGF) og i regelverket. Vi mener det bør kunne skilles mellom hvilket land den reisende kommer fra og hvilken risiko et bortfall av den konkrete pakkereisen eller sammensatte reisen har for dem. EU/EØS-kunder er dekket av pakkereiseloven, men reisende fra tredjeland har andre forventninger og ofte blir Europa-reiser til disse solgt av aktører som ikke er underlagt noen form for reisegarantibestemmelse.

Det er selvsagt vel så viktig at gjester som har kjøpt f.eks. overnatting og nordlystur får sine penger tilbake uten hindring ved en evt. konkurs, men i og med at reise til og fra hjemstedet ikke inngår i pakken, er hjemtransportbiten ved en evt. konkurs under reisen ikke en like aktuell problemstilling som de tradisjonelle charterfly og hotell-turene. Risikoen for de reisende er altså mye mindre enn den type reiser ordningen er laget med tanke på. Dette mener vi bør reflekteres mer når garantikravet skal stilles.

Kristiansand Dyrepark AS (Dyreparken) selger hovedsakelig inngangsbilletter og billetter til arrangementer i parken, men har i tillegg en rekke overnattingstilbud i- og nær- parken, noe som gjør at de selger såkalte sammensatte reiser. Dyreparken selger ikke transporttjenester til sine gjester. Over 95 % av parkens gjester kommer fra Norge. Dyreparken opplever at deres vilkår for reisegaranti og muligheten for utvikling av sammensatte produkter har blitt betydelig begrenset etter regelendringene som trådte i kraft i 2018. Dyreparken opplever at enhver mulighet til å vurdere grad av risiko, blir forkastet og kostnaden lagt over på dem uten skjellig grunn.

Som en del av omstillingen for reiselivet under pandemien, har flere bedrifter startet å samarbeide om å selge overnatting og opplevelser eller to opplevelser i en pakke, flere reiselivsbedrifter med sin virksomhet i Norge selger altså pakkereiser eller sammensatte reiser, og faller dermed inn under pakkereiseloven. I dag har ikke disse en representant i styret til pakkereisegarantiordningen. Vi mener sammensettingen av styret bør vurderes samtidig som endringer skal gjøres i reisegarantiordningen, slik at også de som selger pakkereiser til - og i- Norge blir representert.

### **Dobbel garantistillelse pga. krav fra kredittkortselskap**

Utvalget omtaler forbrukernes mulighet til å få tilbakebetalt fra sitt kredittkortselskap og at dette ofte er hurtigere og enklere enn å gå via pakkereiseordningen. Flere av våre medlemsbedrifter opplever dessverre å måtte stille 200 % garanti, fordi de både må sette av penger til kredittkortselskapene OG reisegaranti. Vi mistenker at dette skyldes ulik forståelse på hva som dekkes av RGF og ikke. Dette er selvsagt svært uheldig og bør belyses bedre før man tar en avgjørelse for ny ordning. Vi vil oppfordre departementet å opprette dialog med de største kredittkortselskapene som tilbyr denne type forsikring til sine brukere, og sørge for at det klargjøres én praksis som gjør dobbel garantistillelse unødvendig.

### **Utgangspunktet for garantisetting**

Bestemmelsene i *Pakkereiseforskriftens § 2* gjør at mange bedrifter garantisetting blir uforholdsmessig høy.

Vårt eksempel Dyreparken selger et høyt antall billetter til arrangementer for påfølgende sommer, rett før årsslutt året før. De tilbyr da kundene ulike oppkjøpsmuligheter til overnatting og billetter til andre arrangementer, og disse blir ofte kjøpt etter årsskiftet og nærmere den faktiske gjennomføringen av reisen, slik at risikoen for tap da er enda mindre. Når garantien da settes etter *bestemmelsens 3. ledd*, blir det dårlig samsvar mellom omsetning og faktisk risiko for de reisende. Her åpner *§2, 3. ledd* for at RGF kan vise skjønn, men dette blir aldri praktisert i Dyreparkens tilfelle. Det er jo grunn til å stille spørsmål om det faktisk ER sammensatte reiser når delene av reisen kjøpes inn på ulike tidspunkt.

### **Ingen reell vurdering av risiko**

*Pakkereiseforskriften § 4* åpnes det for at RGF kan gjøre unntak for plikten til å stille reisegaranti eller fastsette lavere garanti dersom risikoen for at den reisende lider tap er liten. Vi får tilbakemelding fra en rekke medlemmer at i deres kommunikasjon med RGF har denne 1.ledd av paragrafen aldri blitt benyttet ved fastsettelse av garanti. De har heller ikke fått en adekvat begrunnelse for hvorfor, også når de kan dokumentere at risikoen vurderes som svært lav av kredittselskap og forskriften innbyr til en slik vurdering og at garantien er lavere enn bedriftenes egenkapital.

### **Sesong**

NHO Reiseliv støtter forslaget om å endre ordlyden i forskriftens §4 2.ledd fra "sterkt" til "vesentlig" for å senke terskelen for hvilke bedrifter som i perioder kan få bortfall av- eller redusert-reisegaranti. Vi vil på det sterkeste understreke betydningen av at administrator i slike tilfeller kjenner reiselivet godt, og forstår de ulike sesongene og deres varighet og utbredelse. Dette er spesielt viktig for reiselivet i distriktene.

### **Tydeligere krav til administreringen av RGF**

Reisegarantiordningen er i dag underlagt departementet med forbrukeransvar, men har mest å gjøre med næringsaktørene. NHO Reiseliv mener det bør vurderes å flytte ordningen til departementet som har ansvar og forståelse for næringen og som er vant til å vurdere andre typer eksportgaranti.

Alle parter er tjent med en administrasjon av ordningen som er rimelig, men det er allikevel viktig å stille krav til kunnskap om reiselivet hos dem som administrerer ordningen. Når administreringen av ordningen settes ut, er det derfor viktig at det ikke kun er juridisk kompetanse, men også en forståelse for den virkeligheten aktørene befinner seg i som må vektlegges. Det overrasker oss at utvalget mener at dagens administrasjon fungerer, for en gjenganger i innspillene fra våre medlemmer og andre høringsinstanser har nettopp gått på en misnøye med dagens administrering av ordningen.

Vårt eksempel Dyreparken har forsøkt gjennom telefon og epostutveksling å fremme sitt syn og å komme i kontakt med RGF. Det har vært vanskelig. Korte frister fra RGF med trussel om å trekke tilbake mulighet til å selge produkter, er møtt med lange perioder uten svar fra RGF.

### **Finansieringsmodell**

Til tross for at vi er enige med utvalget at en modell med et kollektivt fond og dermed redusert individuell garanti for den enkelte reiselivsbedrift ville være den beste løsningen, bekymrer tidspunktet for en omlegging oss. Å starte oppsparingen av fondet i tillegg til fortsatt full garanti rett i etterkant av flere år med kostbare nedstengninger av reiselivet, er det de færreste reiselivsbedrifter som vil ha råd til.

Vi er kjent med at flere relevante høringsinstanser peker på en modell lik den tyske, hvor myndighetene bidro med et lån i størrelsesorden som det foreslåtte fondet. Denne ble så betalt ned av avgiften lagt på solgte pakkereiser, mens den individuelle garantien til hver bedrift ble halvert fra første dag. Dette ser også vi som én mulig løsning på oppstartsproblemet. Under pandemien opprettet Norge en risikoavlastningsordning for garantier stilt til Reisegarantifondet for pakkereisearrangører. Ordningen innebar at staten midlertidig overtok 50 pst. av risikoen knyttet til garantier som banker eller forsikringsselskap stilte til Reisegarantifondet. En fornying eller videreføring av en slik ordning, mens fondet blir spart opp, kan også være en mulig løsning på oppstartsproblemet.

Med hilsen



Kristin Krohn Devold  
Administrerende direktør



Kjersti Aastad  
Politisk rådgiver